

LIBRIS

| We know
books

Morgan Audic

**Un motiv bun
pentru a muri**

traducere din limba franceză
de Horia Nicola Ursu

CRIME SCENE PRESS
2023

Orașul tăcerii

1

– **E** cu adevărat cel mai cumplit loc în care să dai colțu', exclamă ofițerul Galina Novak.

Spre nord, către granița cu Belarus, norii negri se învolburau la orizont, vărsându-și aversele reci peste pădurile Polesiei. Novak scoase un pachet de țigări din buzunar și îl lovi repetat de genunchi, cu un gest nervos.

– Credeți că a fost o crimă?

Surprins de întrebare, căpitanul Joseph Melnik își desprinse pentru o clipă privirea de la drum și se întoarse înspre pasagera sa. Cu părul blond adunat cu grijă într-o coadă sobră, cu fața ei adolescentină și uniforma nou-nouță care părea parcă desprinsă din filmele americane, tînăra abia ieșită de pe băncile academiei de poliție nu se potrivea deloc cu decorul mașinii sale de serviciu, o Lada amărită, cu tapițeria mîncată de molii.

– Credeți că tipul ăsta a fost ucis? insistă ea.

Melnik ridică din umeri.

– N-are rost să facem din țînțar armăsar. Aș putea să pun pariu că e vorba de un turist care-a făcut o criză cardiacă sau de vreun bețiv bătrîn căzut de la balcon. O să rezolvăm tot în cel mult două ceasuri, așa că n-are rost să ne gîndim la ce-i mai rău.

Deloc convinsă, Novak se cuibări pe locul ei și, cu un gest aproape reflex, își potrivi între buzele țuguiate o țigară ieftină, marca Belomorkanal.

– Oricum, tot e-un loc nasol în care să-ți sfârșești zilele, mor-măi ea printre dinți.

În mașină coborî apoi o tăcere încordată, întreruptă la intervale regulate de scîrțitul ștergătoarelor de parbriz. Novak era moartă de frică, nu-ți trebuia cine știe ce intuiție pentru a-ți da seama de asta. Azi urma să vadă primul ei cadavru „adevărat”, nu dintre cele de la morga din Kiev care le erau arătate recruților pe parcursul procesului de instruire. Un mort care avea undeva în lumea asta o familie. În plus, cadavrul se afla la Pripiat, orașul-fantomă ce fusese părăsit în 1986 din pricina exploziei centralei nucleare de la Cernobîl. Era un motiv cît se poate de întemeiat pentru a fuma nu doar o țigară, ci un pachet întreg din mizeriile alea de Belomorkanal.

Desișuri de pini și plopi răzleți alternau de-o parte și de cealaltă a drumului cu cîmpuri întinse cu iarbă înaltă, care odinioară fuseseră ogoare fertile. La o intersecție, Melnik fu nevoit să încetinească din pricina unui grup de cai Przewalski sălbatici care se plimbau agale pe șosea, păscînd iarba ce mărginea asfaltul fisurat. La sfîrșitul anilor '90, vreo treizeci de cai sălbatici fuseseră capturați în rezervația naturală Askania-Nova, din sudul Ucrainei, și aduși aici. Autoritățile vremii sperau să rezolve astfel două probleme dintr-o lovitură: să ajute o specie aflată în pragul dispariției să prospere departe de oameni și, pe de altă parte, să controleze proliferarea vegetației din zona Cernobîl, care amenința să se dezvolte haotic. Ecologiștii erau de părere că fusese o idee proastă aducerea unei specii protejate într-un loc atît de periculos. Lui Melnik însă îi plăcea să vadă caii alergînd liberi pe fostele ogoare,

căci îi dădeau senzația că, la treizeci de ani după accidentul nuclear, viața își reintra în drepturi în zona pustiită.

Mașina de teren trecu de o cruce mare înălțată pe marginea drumului și, dintr-o dată, dozimetrul lui Novak începu să pîrîie isteric. Cadranul afișa o doză de radiații echivalentă cu cantitatea înregistrată pe parcursul unui an la Moscova sau Kiev. Înfipt chiar lângă cruce, un panou triunghiular roșu cu galben indica prezența unei zone puternic contaminate, un cuptor radioactiv saturat cu cesiu, stronțiu sau plutoniu.

– Oprește mizeria aia de mașinărie, porunci Melnik.

Detesta din adîncul sufletului pîrîitul sinistru rîgîit de dozimetre. De ani de zile, aparatul său zăcea, închis, în torpedoul mașinii. E una să lucrezi într-un loc infestat de radiații și cu totul alta să auzi fără încetare o mașinărie care îți reamintește acest lucru. Oricum, știa pe de rost zonele cele mai periculoase, care trebuiau evitate cu orice preț. În rest, nu avea de ales: prin forța lucrurilor, era nevoit să pășească prin țărîna contaminată și să respire aerul în care pluteau, din vreme în vreme, particule radioactive.

Novak execută fără pic de entuziasm ordinul primit și vîri aparatul în buzunarul interior al pufoaicei. Melnik se întrebă din nou ce trăsnaie comisesese oare la academie, încît să se trezească parașutată taman la Cernobîl încă de la prima repartiție. La douăzeci și ceva de ani, nu-i visul nimănui să se îngroape într-un comisariat care răspunde de o zonă cu o rază de treizeci de kilometri ce cuprinde doar ogoare pustiite și ruine iradiate. Toți tinerii speră să ajungă la Kiev sau pe coasta însorită a Mării Negre. Cu șapte ani în urmă, nici el nu-și imaginase că avea să lucreze vreodată aici, pînă într-o bună zi, cînd superiorul său îl convocase pentru a-i oferi doar două alternative: fie demisiona, fie accepta să fie mutat la Cernobîl.

Șapte ani... Se privi în treacăt în oglinda retrovizoare, care atârna pieziș: un trup îndesat, păr des și stufos, ochi de-un albastru spălăcit și o barbă blondă presărată cu fire albe... De când lucra în zonă se preschimbase într-un om al pădurii.

– Aveți să-mi dați vreun sfat în privința... radiațiilor? întrebă Novak, pe un ton care-i trăda îngrijorarea.

El observă că fata nu-și aprinsese încă țigara; se mulțumea să mestece între dinți filtrul de carton.

– Există vreo metodă de protecție împotriva radiațiilor? stăruia ea.

Melnik afișă o expresie preocupată, își încruntă sprâncenele și zise, pe un ton grav:

– Acum câțiva ani, când am ajuns eu însumi aici, am pus exact aceeași întrebare. Mi s-a răspuns așa: „Dacă vrei să poți avea copii, înfășoară-ți coatele în folie de aluminiu.”

Novak își privi superiorul cu ochii mari de uimire.

– Folie de aluminiu? Și chiar... funcționează?

– Dacă funcționează? Întrebă-i pe băieții din brigadă. Toți fac asta.

– Dumneavoastră nu?

– Eu am deja trei copii. Folia de aluminiu e pentru cei tineri.

Melnik își stăpîni cu greu un zîmbet. Veteranii făceau mereu această farsă noilor veniți, care, invariabil, dădeau buzna în magazinele prost aprovizionate din zona Cernobilului, făcându-și stocuri de folie de aluminiu cu care să-și pună podoabele masculine la adăpost de efectele radiațiilor. De data asta, poanta nu avea desigur același efect hilar, avînd în vedere că Novak era femeie.

Cițiva kilometri mai încolo, blocurile-turn decrepitate din Pripiat se iviră de dincolo de coroanele arborilor. La capătul străzii Lenin, Melnik zări un microbuz Toyota. Emblemele autocolante lipite pe lateralele acestuia lăudau de zor meritele une-

ia dintre agențiile de turism specializate în vizitele organizate în zona interzisă. Opri Lada pe marginea drumului și, coborînd din mașină, înjură în gând. Burnița de mai devreme se preschimbase într-o ploaie mărunță și deasă ce i se strecura pe sub gulerul mantalei, trimițându-i fiori de gheață în ceafă. Ploaia avea un singur aspect pozitiv: picăturile de ploaie țintuiau la sol pulberea radioactivă de care erau pline străzile, diminuîndu-i astfel toxicitatea.

O duzină de turiști coborî fără grabă din microbuz. Cu toții purtau la încheietura mîinii brățara galbenă care dovedea că achitaseră asigurarea obligatorie înainte de-a pătrunde în zonă. Doar Dumnezeu putea ști ce fel de companie era dispusă să-și asume asigurarea unui astfel de risc.

Un individ masiv, purtînd o vestă de camuflaj, se desprinsese din grup și i se adresă căpitanului în ucraineană. Era ghidul oficial al grupului de turiști.

– Ei, așteptăm de-o oră aici!

– A fost aglomerație în trafic, îi răspunse Melnik, pe un ton cît se poate de serios. Dumneata ne-ai chemat? Unde-i cadavrul?

– Cel mai bine ar fi să mergem cu mașina. Corpul e...

Ghidul nu apucă să termine ce avea de spus, cînd unul dintre turiști se apropie de Melnik și-i spuse, într-o rusă stîlciță:

– Cînd plecăm noi? Nu mai vrem rămînem.

Melnik îl măsură din priviri și îi răspunse, vădit iritat:

– Plecați atunci cînd voi decide eu că puteți pleca.

– Aici periculos, nu rămînem, plecăm repede vrem!

Rusa lui aproximativă era marcată de un puternic accent american. Un motiv în plus pentru a-l trimite înapoi la origini.

– Păi nu v-ați dorit o experiență ieșită din comun? O mare aventură? Ei bine, profitați de această ocazie! Va fi o poveste numai bună de spus oncologului vostru.

– Ce înseamnă „oncolog”?

– Un specialist în cancer, îi răspunse Melnik.

Tenul bărbatului căpătă brusc o nuanță verzuie. Ceilalți turiști, percepînd tensiunea dialogului, se uitară înspre ghid, așteptînd o explicație. Acesta mormăi cîteva cuvinte în engleză, apoi îl întrebă pe Melnik:

– Ar putea măcar să aștepte în microbuz?

– Sigur că da, de îndată ce-i vor prezenta colegei mele actele de identitate.

Ghidul transmise informația grupului de turiști, iar pașapoartele acestora, americane, britanice și baltice, ieșiră imediat la vedere. Melnik se aplecă înspre Novak și-i șopti în ucraineană:

– Le notezi numele și le înregistrezi depozitia. Eu am să mă duc să văd cadavrul. Nu te grăbi, fierbe-i în suc propriu, adăugă el. Șleahta asta de hoitari o merită din plin. Au venit să ia o doză de adrenalină? Foarte bine, de adrenalină vor avea parte!

Apoi îi făcu semn ghidului să-l urmeze înspre Lada. Trecînd pe lîngă microbuz, remarcă pentru prima oară sloganul înscris cu litere mari pe lateralele vehiculului: „Călătoria pentru care vă vor invidia toți prietenii!”

– Ce adunătură de imbecili! mormăi el în barbă.

Cu un an în urmă, treizeci de mii de vizitatori fuseseră dornici să descopere zona iradiată. Pentru a avea acces aici era de-ajuns să ai optsprezece ani, să nu fii însărcinată și să pășești într-una dintre nenumăratele agenții de turism specializate în tururi ale Cernobîlului care împînzeau Kievul. Din acel moment, în schimbul cîtorva sute de dolari puteai să obții toate autorizațiile necesare, purtînd ștampila administrației ucrainene.

Ultimul răcnet în materie de astfel de excursii erau balurile burlacilor desfășurate la Cernobîl. Săriturile cu parașuta și bețiile condimentate cu stripteuze erau de domeniul trecutului: de cîteva luni, pe străzile abandonate ale Pripiatului se auzeau tot mai

des răgetele găștilor de imbecili abțiguiți. Melnik mai că ajunsese să regrete epoca în care turiștii ruși erau dominanți. Aceștia se răriseră drastic după anexarea Crimeii de către Rusia și izbucnirea războiului civil în Donbas, în estul Ucrainei.

– Așadar, unde-i blestematul ăla de cadavru? Întrebă el, așezându-se la volan.

– Nu-mi păreți deloc afectat de moartea unui om, se miră ghidul pe un ton de reproș.

– Ce mă „afectează” pe moment e posibilitatea de-a găsi cadavrul după ce câinii sălbatici se-apucă să-l sfișie.

O umbră de zîmbet trist se ivi pentru o clipă pe chipul ghidului.

– În privința asta nu trebuie să vă faceți griji. Nu riscă nimic, avînd în vedere unde se află.

– Cum așa? E în interiorul unei clădiri?

– Nu e în interior, ci *pe* o clădire.

Ghidul arată spre o clădire înaltă aflată la capătul străzii Kurceatova. Frontispiciul acesteia era împodobit cu stema Republicii Sovietice Socialiste a Ucrainei, secera și ciocanul fiind așezate într-un contur din spice de grâu stilizate, deasupra cărora trona steaua roșie. La penultimul etaj al clădirii, atîrnat cu brațele în cruce între două ferestre, se afla, într-adevăr, un cadavru.

Melnik își simți stomacul făcîndu-i-se ghem.

– *Blyad!* înjură el, șocat.

Porni mașina și o conduse înspre capătul străzii, făcînd slalom printre rădăcinile arborilor din jur, care răzbătuseră la suprafață prin stratul de asfalt. Între timp, mintea îi funcționa la o viteză superioară, enumerînd etapele procesului pe care avea să îl pună în mișcare: chemarea de întăriri de la comisariat, un telefon dat procurorului, apoi echipei de la morgă, pentru a-i preveni despre iminenta aducere a unui cadavru posibil radioactiv... Ajungînd